

پاسخ فعالیت های درس ۱۶

۱. الف) داشتن گنبدها و ایوان بادگیر.

ب) گچ بری، کاشی کاری، نگارگری، فلز کاری و ...

۲. چون فرهنگ و تمدن ایران اسلامی بر شمشیر مهاجمان غلبه کرد و قدرت نظامی مغولان در

برابر فرهنگ غنی ایران دوام نیاورد و با تدبیر

بزرگان و فرهیختگان ایرانی نه تنها مغولان از خشونت دست کشیدند، بلکه خودشان به بازسازی

ویرانی ها و ساختن شهرها همت گماشتند و پس از این که مسلمان شدند برای عمران و آبادانی

تلاش کردند.

۳. کاربرگه شماره (۱۱) بررسی آثار عصر ایلخانی و تیموری را انجام دهید.

شیشه گری

سفالگری

فلز کاری

نگارگری و سفالگری

گچ بری

کاشی کاری

نگارگری

تذهیب و نگارگری

۴. حمله مغولان و سلطه آنان بر ایران نتوانست روح استقلال طلبی، مسلمانی و علم دوستی

ایرانیان را از بین ببرد، زیرا از نظر فرهنگ، هنر، ادب و علم بر مغولان بیابانگرد برتری بسیاری

داشتند، بنابراین با فروکش کردن موج ویرانگری ها، علما و دانشمندان فعالیت های خود را از

سر گرفتند، مساجد و مدارس رونق یافتند و صدها کتاب در زمینه های مختلف نوشته شد.

سوالات درس ۱۶

در جاهای خالی کلمات مناسب قرار دهید.

۱. یکی از کارهای ارزشمند خواجه نصیرالدین، تشویق هلاکو به ساختن بود.
۲. خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی وزیر ایلخان مغول بود.
۳. در زمان شاهرخ شهر به پایتختی تیموریان انتخاب شد.
۴. معروفترین کتاب خواجه رشیدالدین فضل الله کتاب است.
۵. سلطان محمد خدابنده (اولجایتو) برای خود آرامگاهی ساخت که به معروف است.

درست و یا نادرست بودن عبارت های زیر را مشخص کنید.

۶. مغولان هنگامی که به ایران هجوم آوردند دین واحدی نداشتند.
۷. ساخت بنای رُبع رشیدی در تبریز از اقدامات خواجه نصیرالدین توسی بود.
۸. در زمان جانشینان تیمور هنر و ادبیات و معماری رشد چشمگیری یافت.
۹. بر اثر کوش فرهیختگان ایرانی، ایلخانان به دین اسلام درآمدند و مسلمان شدند.
۱۰. شاهنامه بایسنقُری از نفیس ترین نسخه های کهن شاهنامه در دوره ایلخانان است.

به سوالات زیر پاسخ کامل دهید.

۱۱. چرا در زمان شاهرخ تعداد زیادی از شاعران، هنرمندان به شهر هرات آمدند؟
۱۲. چرا در دوران ایلخانان، مبلغان بودایی و مسیحی در ترویج و گسترش آیین خود در ایران موفق نبودند؟
۱۳. رصدخانه مراغه به همت چه کسی و به چه منظوری ساخته شد؟
۱۴. در زمان غازان خان چه بناهایی ساخته شد؟

۱۵. سلطان محمد خدابنده (اولجایتو) که بود و چه کرد؟

۱۶. مغولان پیرو چه ادیانی بودند؟

گزینه صحیح را انتخاب کنید.

۱۷. به همت خواجه رشید الدین فضل الله همدانی، کدام یک از بناهای زیر ساخته شد؟

الف) رصدخانه سمرقند (ب) ربع رشیدی (ج) رصدخانه مراغه (د) گنبد سلطانیه

۱۸. ارگ علیشاه در تبریز از آثار کدام دوره تاریخی است؟

الف) تیموریان (ب) سلجوقیان (ج) ایلخانیان (د) غزنویان

۱۹. هنر نگارگری و خوشنویسی در کدام دوره شکوفا شد؟

الف) مغولان (ب) سلجوقیان (ج) غزنویان (د) تیموریان

۲۰. بنای ربع رشیدی در کدام شهر واقع شده است؟

الف) هرات (ب) زنجان (ج) تبریز (د) اصفهان

۲۱. خواجه نصیر الدین طوسی وزیر کدام ایلخان مغول بود؟

الف) ابوسعید (ب) هلاکو (ج) غازان خان (د) اولجایتو

۲۲. کدام یک از موارد زیر از اقدامات غازان خان می باشد؟

الف) تسخیر بغداد و کشتن خلیفه (ب) از میان برداشتن اسماعیلیان
ج) انتقال پایتخت به سلطانیه (د) اصلاح امور اداری، مالی و قضایی

من کیستم؟

به عنوان پزشک به دربار ایلخانان راه یافتم، علاقه زیادی به عمران و آبادی و انجام کارهای خیریه داشتم. ربع رشیدی در تبریز که شامل مؤسسات مختلف، مانند: مسجد، مدرسه، بیمارستان، خانقاه و کتابخانه می شد را من وقف کردم و در آخر به دستور ایلخان مغول کشته شدم.

پاسخ سؤالات درس ۱۵

۱. یاسا ۰۲ خوارزمشاهیان ۰۳ حکومت ایلخانان ۰۴ شیعه ۰۵ سمرقند ۰۶ صفویان

۰۷ درست ۰۸ درست ۰۹ نادرست ۰۱۰ نادرست ۰۱۱ درست

۱۲- شیخ خلیفه، شیخ حسن جوری.

۱۳- سربه دار می دهیم، تن به ذلت نمی دهیم.

۱۴- ایران بار دیگر گرفتار هرج و مرج، آشوب، جنگ و قتل و غارت های بی حساب شد؛ یکپارچگی و اتحاد سیاسی کشور ما از بین رفت و حاکمان محلی و سرداران مغول و غیرمغول، هر کدام بر بخشی از آن مسلط شدند و با یکدیگر به رقابت و ستیز برخاستند.

۱۵- او، نخست اسماعیلیان ایران را از بین برد و قلعه های آنان را ویران کرد، سپس با تسخیر بغداد و کشتن خلیفه (۶۵۶ ق)، خلافت عباسی را برانداخت و حکومت ایلخانان را تأسیس کرد.

۱۶- به دلیل اختلافات و درگیری های داخلی و عدم حمایت برخی از سرداران و حاکمان محلی کاری از پیش نبرد. خلیفه عباسی نه تنها جلال الدین را یاری نکرد، بلکه با وی وارد جنگ شد.

۱۷- بسیاری از ایرانیان جان باختند و تعداد زیادی به اسارت درآمدند، سپاهیان چنگیز، شهرها و آبادی های زیادی را ویران کردند و آسیب های فراوانی به مزارع کشاورزی و قنات ها وارد آوردند. مغولان همچنین مساجد، مدارس و کتابخانه ها را خراب کردند و کتاب ها را سوزاندند.

۱۸- در زمان سلطان محمد خوارزمشاه اعضای یک کاروان تجاری مغول به یکی از شهرهای ایران آمده بودند، به دستور حاکم آن شهر به جرم جاسوسی دستگیر و کشته شدند. چنگیزخان این موضوع را بهانه کرد و به ایران هجوم آورد.

۱۹- الف) ایلخانان ۲۰- ب) چین تاشام ۲۱- د تیمور من کیستم (جلال الدین خوارزمشاه)

پاسخ سؤالات درس ۱۶

- ۱- رصدخانه مراغه ۲- غازان خان ۳- هرات ۴- جامع التواریخ رشیدی ۵- گنبد سلطانیه
- ۶- درست ۷- نادرست ۸- درست ۹- درست ۱۰- نادرست
- ۱۱- به سبب توجه و علاقه شاهرخ به ادب و هنر.
- ۱۲- زیرا مردم ایران اعتقاد محکمی به اسلام داشتند و بر اثر کوشش عالمان و وزیران ایرانی، ایلخانان به دین اسلام درآمدند و مسلمان شدند.
- ۱۳- به همت خواجه نصیرالدین توسی و تشویق هلاکو بود که تبدیل به یک مرکز علمی و تحقیقاتی عظیم شد و منجمان و دانشمندان زیادی در آن فعالیت می کردند و به وسایل اخترشناسی و کتابخانه بزرگی مجهز بود.
- ۱۴- شَنَب (گنبد) غازان در تبریز با دوازده بنای مهم، مانند: بیمارستان، مسجد، کاخ، مدرسه، کتابخانه و ... بر پا شد و در بسیاری از شهرها مسجدی بزرگ و در کنار آن گرمابه ای برای تأمین هزینه نگهداری مسجد ساختند.
- ۱۵- جانشین غازان خان بود، او به پیشنهاد وزیرش خواجه رشیدالدین فضل الله، پایتخت را به سلطانیه منتقل کرد و موجب آبادی آنجا شد.
- ۱۶- عده ای پیرو آیین گذشتگان خود بودند و عده ای پیرو آیین بودایی و دین مسیحیت بودند.
- ۱۷- (ب) ربع رشیدی ۱۸- (ج) ایلخانان ۱۹- (د) تیموریان ۲۰- (ج) تبریز
- ۲۱- (ب) هلاکو ۲۲- (د) اصلاح امور اداری، مالی و قضایی
- من کیستم؟ خواجه رشیدالدین فضل الله